

DEDIŠČINA V VRTINCU SPREMEMB PRILOŽNOSTI IN IZZIVI

36. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE in
14. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE **26. 9.–10. 10. 2026**

REGIONALNO SREČANJE DNEVOV EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN TEDNA KULTURNE DEDIŠČINE

**26. marec, 13.00–16.00, Pokrajinski arhiv Maribor,
Enota za Prekmurje, Cvetkova ulica 1, 9000 Murska
Sobota**

Obvezna prijava na brezplačni izobraževalni program je preko spletnega naslova:
<https://dekd.zvkds.si/sl/dekd/regionalna-srecanja>.

Program srečanja:

13.00: mag. Nina Gostenčnik, direktorica Pokrajinskega arhiva Maribor: Pozdravni nagovor

13.05: Svjetlana Kurelac, vodja ZVKDS, Območna enota Maribor: Pozdravni nagovor

13.10: Nataša Gorenc, ZVKDS: Dnevi evropske kulturne dediščine, Teden kulturne dediščine in tema Dediščina v vrtincu sprememb – priložnosti in izzivi

13.35: Milena Antonić, ZVKDS, Območna enota Maribor: Ko dediščina zaživi: napotki za načrtovanje dogodkov DEKD in TKD

13.50: mag. Nataša Ÿlen, ZVKDS, Območna enota Kranj: Dediščina »v delu«: primeri posegov iz konservatorske prakse na stavbni in naselbinski dediščini

14.15 mag. Nina Gostenčnik, Pokrajinski arhiv Maribor: Enota za Prekmurje Pokrajinskega arhiva Maribor nekoč in danes - varuh dediščine v regiji

14.30- 14.55: Odmor

14.55: Andreja Źnidarič, Osnovna šola Velika Nedelja - Vrtec Podgorci: Koraki v preteklost- obisk stare cimprane hiše

15.10: mag. Klavdija Źivko Pal, Prometna šola Maribor: Pripovedke starih zgradb

15.25: Metka Celec, Pokrajinska in študijska knjiŹnica Murska Sobota: Ena pot, veliko zgodb: kulturna pot na Tromejnik in obisk socialne kmetije Korenika – Šalovci

15.40: Voden ogled Enote za Prekmurje z razstaviščem

Kontakti:

Milena Antonić: milena.antonice@zvkd.si, T: 041 365 984

Nataša Gorenc: natasa.gorenc@zvkd.si, T: 051 273 305

www.zvkd.si/dekd

[Vnesite besedilo]

Namen Dnevov evropske kulturne dediščine (DEKD) je spodbuditi zanimanje javnosti za varstvo kulturne in naravne dediščine in javnosti predstaviti idejo o skupni kulturni dediščini, o bogastvu in kulturni raznolikosti Evrope; spodbujati k reakciji na socialne, politične in ekonomske izzive.

DEKD predstavljajo najprepoznavnejšo akcijo pod okriljem Sveta Evrope in Evropske Unije na področju kulture, saj sodeluje 50 držav, 6.000 mest, 30.000 kulturnih spomenikov, obišče jih več kot 20 milijonov obiskovalcev. Vse države delujejo po sprejetih **smernicah**:

- DEKD se prireajo vsako leto septembra (v Sloveniji zadnji teden v mesecu septembru);
- odpirajo se vrata spomenikov, ki so sicer zaprta za širšo javnost;
- DEKD vključujejo obiske spomenikov, ki so sicer odprti za javnost pod pogojem, da gre za dodatne dejavnosti, kot so posebna vodstva, delavnice, koncerti, predstave, okrogle mize, simpoziji ...;
- vstop na dogodke je brezplačen ali je vstopnina znatno znižana;
- dogodki so usmerjeni k družinam in spodbujajo udeležbo otrok in mladih;
- vse države in lokalni organizatorji uporabljajo poimenovanje DEKD, logo DEKD in označijo prireditvena mesta z zastavo DEKD.

DEKD so v Sloveniji od začetka tematsko zasnovani. **Cilji**, ki jih poleg skupnih evropskih uresničujemo v naši praksi pa so:

- spodbujamo sodelovanje laične in strokovne javnosti pri prepoznavanju, promociji in izjemoma tudi pri obnovah kulturne dediščine;
- uporabljamo celovit pristop tako z vidika dediščine kot nedeljivega pojma kot tudi iz vidika delovanja človeka, ki za obravnavo dediščine razvija svojo ustvarjalnost na več področjih;
- težimo k povezovanju slovenskega kulturnega prostora tudi onkraj meja Slovenije;
- vključujemo etnične skupnosti, ki živijo na območju Slovenije;
- z medinstitucionalnim in medresorskim povezovanjem skušamo zapolnjevati vrzeli, ki jih med nas postavljajo okvirji institucionalnega delovanja.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije kot koordinator slovenskih prireditev povabi k sodelovanju institucije, društva, posameznike, ki s svojimi aktivnostmi prispevajo k varovanju in popularizaciji kulturne dediščine. V okviru DEKD se za teden dni v pestrem dogajanju poveže velika množica slovenskih mest, krajev in vasi. Dediščina v teh dneh oživi.

Teden kulturne dediščine (TKD) je nacionalni medresorski projekt z naslednjimi **cilji**:

- z različnimi aktivnostmi želimo spodbujati večjo vključenosti vsebin s področja ohranjanja kulturne in naravne dediščine v vzgojno-izobraževalne procese, v formalnem in neformalnem izobraževanju;
- vrtčevskim otrokom, učencem in dijakom podati osnove prepoznavanja, spoznavanja, ohranjanja in varovanja dediščine. Podučiti jih kako, kje in od koga pridobiti osnovne informacije o dediščini. Kulturna vzgoja na področju dediščine naj postane vzgoja za vse življenje.

V tem pogledu delujemo na dveh področjih: nagovarjamo vzgojitelje in učitelje, naj kulturno in naravno dediščino poglobljeno obravnavajo v učnem procesu. Pri tem naj bodo ustvarjalni, naj popeljejo otroke izven učilnic in naj se povezujejo z dediščinsko stroko pri skupnih projektih. Drugo področje naših aktivnosti pa je spodbujanje muzejev, galerij, arhivov, knjižnic in tudi društev, da pripravijo posebne programe za te ciljne skupine. ZVKDS je nosilec projekta, partnerji pa so: Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavodom RS za šolstvo in Skupnost vrtcev Slovenije pod častnim pokroviteljstvom UNESCO komisije za Slovenijo.

Osnovna vodila TKD: dostopnost vsebin (dogodki so brezplačni), kroskurikularno umeščanje vsebin s področja dediščine, odprto učno okolje, medpredmetno povezovanje, povezovanje organizacij iz različnih področij (dediščina, kultura, izobraževanje, turizem, šport, delovanje lokalnih skupnosti in nevladnih organizacij) in medgeneracijsko povezovanje.